

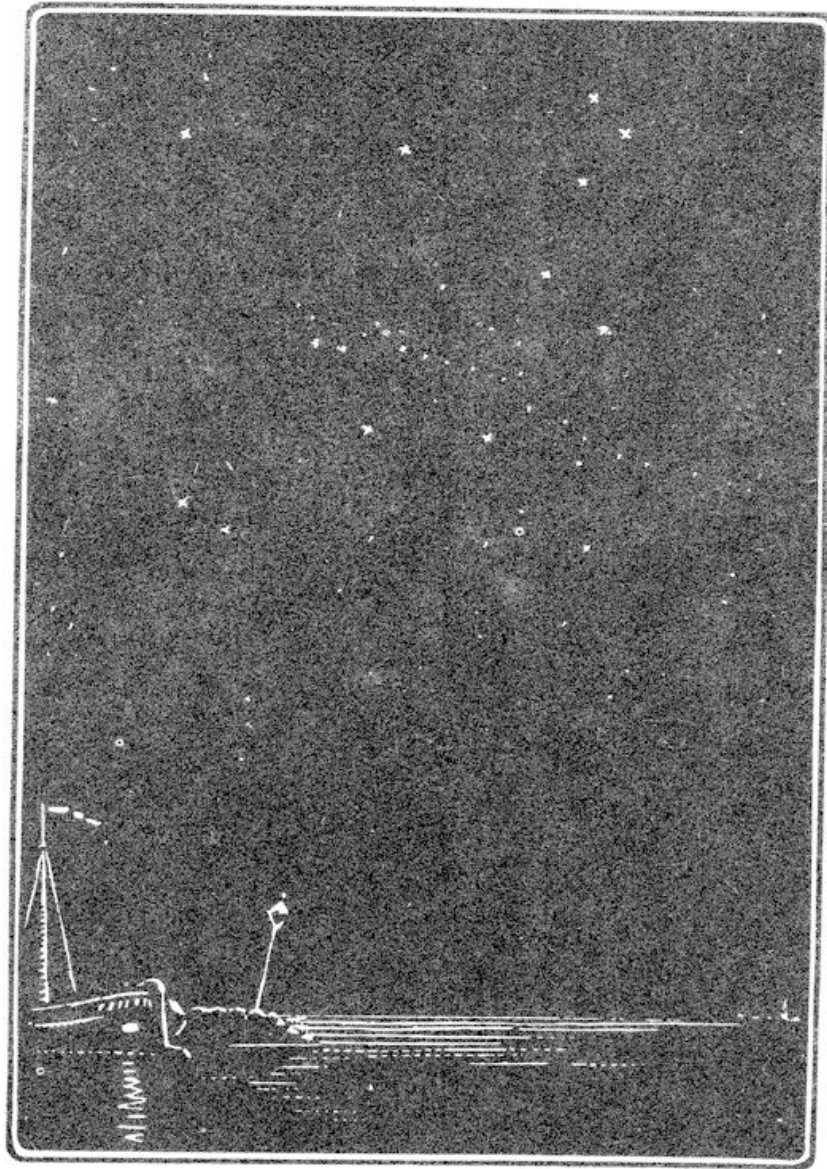
Inhoud

<i>W. G. van de Hulst</i> Sjoerds wondere Kerstnacht	11
<i>M. A. M. Renes-Boldingh</i> Toen het hout begon te leven	31
<i>Anne de Vries</i> Liefde tot alle mensen	47
<i>Rie van Rossum</i> Joost en het lantaarntje	59
<i>M. A. M. Renes-Boldingh</i> De kerstklok van Hebron.....	79
<i>A. G. Lameris-Bolt</i> Toch plaats voor hen.....	97
<i>Ingrid van der Heijden</i> Ook nu klinken de engelenkoren.....	109
<i>M. A. M. Renes-Boldingh</i> Zij zagen de ster	113
<i>Nel Verschoor-van der Vlis</i> Als Jezus roept	129
<i>Selma Lagerlöf</i> De kinderen van Bethlehem	147

<i>Ingrid van der Heijden</i>	
Slechts lege handen	167
<i>Huib Verweij</i>	
Kerstavond bij de Muur	179
<i>A. Visser</i>	
De lifter.....	187
<i>M. A. M. Renes-Boldingh</i>	
Wie klopt daar?	199
<i>Geert Boogaard</i>	
Immanuël	215

W. G. van de Hulst

Sjoerds wondere Kerstnacht

MORGEN KERSTMIS!

DE WERELD WACHT; – WACHT OP HET WONDER, DAT GESCHIEDEN ZAL.

Ergens, tussen de hoge grienden aan de grote rivier, zit een kleine jongen. Ook te wachten; – maar waaròp hij wacht, weet hij niet. Z'n vaders schuit – de donkere mast met het roerloze touwwerk hoogop in de grijze stilte, het zeil zorgzaam geborgen – ligt gemeerd terzij van een krib, ligt daar zo rustig weggescholen, alsof ze er hóórt, alsof ze er àltijd gelegen heeft. Maar buiten de kribben drijft het grijze water traag verder door de grauwe dag. Een schip met slappe zeilen, aan de verre overzij, glijdt als een donker wezen in de grijze wereld voorbij.

De jongen stookt een vuurtje.

Tussen wat grote keien, kunstig gestapeld zoals ook z'n moeder het doet als ze de ijzeren pot voor de was stookt op de wal, heeft hij dorre takken en bladeren, een brok van een vermolmde boomstronk, een halve turf, spaarzaam saâmgevlíjd, al dagenlang.

Nu, vanmiddag, nu de schemer komt, zal het branden. Hij diept lucifers op uit zijn broekzak.

Morgen Kerstmis!

Er is een geheim.

De kleine jongen weet niet, wàt het eigenlijk is; maar het *is* er. Zo vreemd! Het maakt hem bang, het maakt hem blij. Het is overal. Om de verre bomen, hoog op de dijk is het; om de grijze kerktoeren, ver weg en schimmig in de nevel. 't Is in het wondere gerucht, dat het water maakt, als het om de kop van de krib heen slobbert; 't is in het recht omhoogstijgen van de rookpluim uit het dak van het hoge huis ginds bij het veer... Aan het einde van een krib, die ver de rivier insteekt, boven op de paal met zijn scheve manden korf, zit een eenzame kraai. Hij wiekt weg over het grijze water, – een

donkere vlek.

Nu zal het vuur branden.

Behoedzaam strijkt de jongen zijn lucifer af. Ze valt hem uit de vingers. Nòg een! Ah! de dorre bladeren krullen rood, vatten vlam. Ze krikken; een takje knappert. Een vuurtong spitst op, kronkelt door het dorre hout. O, pràchtig is 't...!

Zijn ogen stralen.

Vuur, bij Kerstmis hoort vuur. Hij weet niet waaròm; hij weet alleen, dat het mooi, wonderlijk mooi is.

Hier, tussen de hoge, dichte vriendtakken, is hij met zijn vuur alleen. Het knapt en knistert en sist; het is een wonder van vlammend rood en gloeiend goud in de grijze, grauwe wereld rondom. De rook kronkelt recht omhoog, ver boven de kale vriendstruiken uit; soms lekken wilde vlammen hoog op mee. Met een stok port hij de as open tussen de stenen. Hoog laaien en loeien de vlammen op van zijn gouden vuur. Ah, en hij, *hij* is de heer van het vuur.

Op z'n knieën zit-ie; de warme gloed koestert hem. Z'n ogen schitteren in de dans van de vlammen.

En grauwer al wordt de schemer.

Kerstmis! Ja, in de stal van Bethlehem brandde zeker ook een vuur, een vuur om het Kindeke Jezus te warmen; – op alle platen zie je het.

Zingen? Hij schrikt van zijn eigen vreemde denken. Zal hij ook *zingen* bij het vuur? Alleen? Zo raar is dat, alleen te zingen in de vriend! Zal hij het tòch doen? Zacht?

En zijn handen tussen zijn knieën, neuriet hij:

Stille nacht,
Heil'ge nacht,
Davids zoon, lang verwacht,
Die miljoenen eens zaal'gen zal
Werd geboren...

Stil! Hoorde hij een stem? Is het z'n moeder misschien, die het hoofd boven de roef steekt, hem niet ziet, en roept. Hij luistert. Alles blijft stil.

Anders liggen ze met Kerstmis met hun schip altijd in het dorp stroomopwaarts, waar ze thuis horen. Dan zijn er kerstbomen in de huizen, dan lijkt het net een feest...

Nu liggen ze hier in de eenzaamheid. Vader, de zandschipper, is bij het baggeren vorige week over de kleine zwaardlier getuimeld, heeft zijn enkel gebroken, moet met zijn voet stilliggen van de dokter. Moeder kan het half met zand geladen schip moeilijk naar het dorp brengen, en hij, Sjoerd, is pas tien jaar. Nu zijn ze hier, achter de krib, aan wal gegaan.

Zo stil is 't hier, zo eenzaam met Kerstmis; maar zijn vuur, ah, zijn vuur is prachtig. Kijk het branden!

Hij zal een eind weggaan, de griend in, om van ver de rook te zien kronkelen, de grijze lucht in, de rook van *zijn* vuur. Niet al te ver: z'n vuur zou kunnen uitdoven; maar ginder, dicht bij de dijk is een hek: – als hij dáár opklimt...

Stil! Hoorde hij daar terzij iets schuifelen? Hoorde hij iets door de dorre griendstruiken heenwringen?

Ja! Vast!

Er valt een vreemde schrik in hem. Daar *gáát* iets, iets donkers. Kijk! Het komt van de kant van de dijk en 't gaat naar de plek van zijn vuur.

Wát het is, kan hij tussen de wirwar van struiken niet zien. Is het een man? De veldwachter misschien, die op het vuur aftrekt om het uit te trappen, omdat vuurtje-stoken streng verboden is? O, gelukkig, dan vindt hij *hem* nu toch niet bij het vuur.

Maar – dat donkere gaat zo langzaam, zo weifelend. Zo dóen veldwachters toch niet? 't Sluipt; soms staat het stil; soms schijnt het zich te bukken. En 't wijkt zo ver af: hij kan het door de dicht opeen sprietende takken van de griend niet meer volgen. Ja, maar ... z'n prachtige vuur!

Hij moet terug, zien wat er gebeurt. Voorzichtig zal hij doen, slim, want *als* het de veldwachter tòch eens was...

Al nader sluipt hij, ziet alweer het rossige goud van z'n vuur gloeien door de struiken, hoort het geknister.

Dàn, als hij behoedzaam wat takken uiteen buigt...

Een vrouw! Een *vrouw* zit bij het vuur, haar hoofd diep gebogen, alsof ze verschrikkelijk moe is, alsof ze een groot verdriet heeft.

Ja, hij ziet dat dadelijk, en weet toch niet, waaraan hij dat ziet. Ze is op het dorre blad en 't verspochte gras neergezakt. Ze warmt zich bij 't vuur en... Sjoerds ogen worden groot van verbazing: ze heeft een *kindje* op haar schoot, een klein kindje, dicht gewikkeld in een rode doek. Alleen een klein gezichtje kijkt eruit. Wie is dat? Wat zoekt die vrouw hier in de griend? Nu het Kerstmis wordt? En waarom kijkt ze zo bang, zo verdrietig?

Krakte zijn voet een tak?

De vrouw kijkt angstig om; ze wil al opvliegen weer, maar dan ziet ze, dat het een kleine jongen is, die tussen de struiken door nieuwsgierig, eigenlijk verlegen haar aanstaart. Een kleine jongen maar! Gelukkig! Zeker de jongen van dit vuurtje, waarbij ze even haar knieën buigt, even zo heerlijk haar verkleumde handen warmen kan. Ze glimlacht een ogenblik; ze knikt.

Sjoerd?... Hij heeft een kleur gekregen. Vreemde, donkere vrouw is dat. Nee, zij is niet een vrouw hier ergens van de rivier, niet ergens uit de polder achter de dijk. Zo vreemd donker is ze: alles is donker aan haar, haar mantel, de doek om haar hoofd, haar haren, haar grote glanzende ogen. Ze ziet wel heel bleek en mager. En haar lange, fijne handen, die beven van de kou, zijn wit. En 't kleine gezichtje van het kindje is ook wit; maar ook met grote, donkere ogen, en donkere, zwarte krulletjes onder de rode doek. „Heb je...?” vraagt de vrouw schichtig, „heb je ook...?”

Ze weifelt. Zal ze de vreemde jongen durven vragen, wat ze zo graag weten wil? Zal ze hem kunnen *vertrouwen*?

Maar ze ziet zijn verwonderde jongensogen, open, eerlijk; haar twijfel wijkt.

Sjoerd is al een paar stappen dichterbij gekomen bij zijn vuur; het vuur, dat langzaam doven wil, dat hij opporren, opjagen moet met zijn stok. Die vrouw mag zich best warmen bij zijn vuur. O ja! Hij ziet de witte bibber-wangetjes van het kindje en de grote ogen. Best, hoor!

Hij port zijn vuur.

En de vrouw durft. Ze legt haar hand op zijn arm.

„Jongetje, heb je op de dijk ook Duitsers gezien? Grüne Polizei, in groen uniform? Of hier ergens aan de rivier misschien?”

In haar donkere ogen leeft een heftige onrust. Haar stem beeft. *Duitsers*? Sjoerd vergeet z'n vuur. *Duitsers*? *Vijanden*? Er klopt

hem iets in de keel, en zonder het te weten, knijpt hij zijn stok al steviger vast. Het is, of hij opeens *anders* wordt, of hij opeens ook hoort bij dat verdriet en die narigheid.

Een stille woede brandt in hem op. Duitsers? Vijanden? Zijn jongenshart bonst.

„Nee, hoor!” stoot hij uit. „Nee, hoor – niks; nergens!” Maar hij kijkt rond, of hij ze ook ziet komen, en of hij dan niet heel gauw die vrouw een plek wijzen kan, waar ze zich verstoppen moet in de griend. *Hij* weet hier de weg.

„O,” zegt de vrouw zacht, „o, dan is het goed. Laat me dan maar even rusten, me even warmen.”

Ze buigt zich over haar kindje heen. Sjoerd ziet, dat het witte gezichtje met de grote, donkere ogen in de rode doek lacht.

Hij, *hij* port zijn vuur. Branden zal het, glóeien zal het voor de vrouw, die zo bang voor de Duitsers is.

Er is een dof stotend geluid in de verte; 't komt snel dichterbij.

Een auto? Een auto *op* de *dijk*?

Hier, tussen de dichte grienden van de brede uiterwaarden, is de dijk niet te zien; maar het zoevend autogeluid is duidelijk te horen.

Het breekt ineens. Heeft de auto gestopt? Hier? Heeft hij hier gestopt, waar de dijk het dichtst is bij het vuur, bij de rook van het vuur? Waaróm?

De vrouw vliegt op in een wilde schrik.

Ze klemt haar kindje tegen zich aan, rent weg de griend weer verder in, wringt, worstelt zich angstig tussen de struiken door.

„Niets zeggen, hoor! Niets zeggen!” fluistert ze met een stem schor van schrik.

Dan is ze weg. De opengezwaaide struiken zijn weer stil geworden.

Sjoerd blijft alleen, alleen bij zijn vuur. En hij buigt zich voorover naar zijn vuur, alsof hij zich verbergen wil voor het erge, dat, van de dijk af, nu zeker wel op *hem* afkomen zal.

Ja, hij begrijpt wel, waarom de vrouw zo wild is weggevlucht.

Zullen het misschien Duitsers zijn, die hun auto stopten op de dijk, toen ze rook van een vuur zagen kronkelen boven de griend uit?

Zullen ze nu dadelijk hierheen komen? Zullen ze denken, dat de vrouw bij het vuur zit, de vrouw, die zo bang voor hen is?

Zijn hart bonst hem in de keel.

Komen ze?

Ja, maar, ... máár...!

„Niets zeggen, hoor!” heeft de vrouw gefluisterd. O, hij klemt zijn lippen stijf opeen, als wilde hij nu al elk woord binnenhouden. Niets, *niets* zullen ze uit hem krijgen, de gemene Duitsers. Geen woord!

Als de vrouw nu maar weggkomen kan, als ze haar maar niet zoeken gaan in de struiken.

’t Blijft stil, angstig stil. Een paar meeuwen schieten krijsend over. In de griend komt géén gerucht.

Zal hij... Even brandt er ’t wilde verlangen in hem op, er vandoor te gaan, te vluchten naar huis, naar ’t schip, weg te duiken in de veilige roef. Nee, hij *doet* het niet. Als hij ’t vuur alleen laat en de Duitsers komen, zullen ze denken misschien, dat die *vrouw* het heeft aangelegd om zich te warmen.

Hij blijft. Hij zal een erg dom gezicht zetten en zijn vuurtje porren. Dan zullen ze denken, dat het maar een jongensvuurtje is, een fikkie-stoken; dat het vuurtje niets te maken heeft met de vrouw, die ze vangen willen.

Hij blijft, maar zijn handen, die nog gejaagd wat dorre takken leggen op het vuur, beven.

En vergeten is nu al de heerlijkheid van het vuur; vergeten zijn z’n mooie verzinsels over Kerstmis, vergeten is dat vreemde wachten op iets wonderlijks. Bangheid, medelij, stille woede worstelen in zijn jongenshart.

„Akelige Duitsers!” knersen zijn tanden.

Maar er komt geen gerucht door de struiken; alles blijft stil, ook op de dijk. En de schemer wordt zwaar; zijn vuurtje kwijnt. Opeens...? De auto daarboven slaat weer aan. Sjoerd luistert bang, blij... Ja? Ja, gaat-ie weg? Hij stoot van louter plezier de stapel stenen ineen op de rest van zijn vuur.

De vrouw? Waar zou *zij* nu gebleven zijn?

En de auto? Heel in de verte nog is het tuffend geluid.

Het donker valt. De laatste glinsters van zijn vuur zijn gedoofd. Nu is er opeens het vale, het eenzame duister om hem; ’t maakt hem plotseling zo vreemd-bang, zo griezellig. Hij holt naar boord, naar